

Protocol fat bun da la radunanza cumünala dals 02 lügl 2014

Protocol no. 9 **Radunanza cumünala dals 27 favrer 2014, 20.15 - 22.45 h**

Preschaints: 54 votantas e votants

S-chüsà: Ingünas s-chüsas avantman

Il capo bivgnantescha a votantas e votants. Ün salüd special drizz'el als manaders resp. acumpognaders dal proget da fusiun dals cumüns, Tino Zanetti e Marcel Franziscus, respunsabel pella sparta finanzas, ils quals sun hoz preschaints per sclerir dumondas.

La radunanza ais gnüda convocada in basa da la costituziun cumünala ed el dumonda sch'inchün haja da far objecziuns. Quai nun ais il cas, uschè cha la glista da tractandas vain approvada sco preschantada.

Sco scrutinaduras vegnan destinadas Seraina Fried ed Aita Zanetti.

1. **Protocol**

L'actuar dà prelecziun dal protocol no. 8 da la radunanza dals 11 december 2013, il qual vain approvà, cun vusch unanima e sainz'objecziuns.

2. **Orientaziun supr'il proget e credit per la sanaziun cumplessiva da la chasa da scoula**

Il vicecapo e cusglier dal dicasteri, Andri Poo, preschainta la fatschenda. La sanaziun cumplessiva da nossa chasa da scoula sto uossa gnir executada sco proget cumplet, causa ch'etappaziuns nu sun pussiblas. Davo 40 ons ais gnüda necessaria üna sanaziun cumplessiva. Per garantir quai prevezz'il cussagl da suottametter a la cumünanza d'urna il credit per tuot las lavuors dals ons 2014-2016. Quel s'amunta amo a a **frs. 2'160'000.-**.

Ils cuosts pellas lavuors previssas i'ls ons 2013-2016 s'amuntan a frs. 2'360'000.-. Da quels sun douvrats - tenor preventiv 2013 - frs. 200'000.- d'ürant l'on 2013.

Cun subveziuns e contribuziuns as poja quintar cun raduond fr. 87'000.-.

Pro quist occasiun manzun'el eir, cha'l cussagl haja tschernü a Silvio Vital sco nouv pedel pella chasa da scoula. Cun quai cha quel ais pront d'abitar ill'abitaziun dal pedel illa chasa da scoula sto quella eir gnir suottamissa ad üna sanaziun cumplessiva. In basa da diversas folias spordsch'il manzunà üna clera e vasta survista sur da tuot il previss e dà numerusas infuormaziuns tecnicas.

Ils gronds posts sun la sanaziun energetica, il s-chodamaint, previs cun pellets e la fatschada vers ost da la saletta.

Discussiun

Andri Linsel dumonda co chi saja pevis da finanziair tuot quella somma e muossa via sülla situaziun dal cash flow seguond preventiv. A. Poo manzuna, cha la somma saja resguardada i'l quint d'investiziun e cha'l cussagl stopcha s'occupar da la finanziaziun. In cas d'üna decisiun pella fusiun dals 6 cumüns dvantess quella lezcha plü simpla.

Mario Riatsch dumonda scha la cumischiun dal proget nu haja eir fat ün stüdi a regard ün s-chodamaint da s-chalizzas, causa cha quellas pudessan gnir furnidas da nos agen servezzan forestal. Quai ais bain stat il cas, però la cumischiun ha desisti da quai our divers motivs sco p.ex. access difficil pro la chasa da scoula, problem da l'ümidità, spazzi per sechantar e cuosts d'infrastructura pellas s-challizas.

Ch. Alexander Felix, commember da la cumischiun pel proget, agiundscha cha'l lö da deposit per pellets saja il schler da protecziun e cha quel ais gnü tut giò da la pulizia da fö. Las s-chalzas bsögnan ün spazi da deposit blerun plü grond sco ils pellets e quel nun ais dat in chasa da scoula. La varianta cun pellets ais economicamaing la plü favuraivla.

Jon Carl Rauch manzuna ch'üna simila soluziun dess gnir tgnüd'in ögl eir pel avegnir, pustüt pel cumün fusiunà ingiò cha'l volüm füss lura bainquant plü grond ed uschè pudess gnir sustgnü l'agen uffizi forestal.

Il capo manzuna, cha quists impuls gnian tuts incunter ad examinaziun e cha la decisiun a l'urna varà lö probabelmaing als 18 mai 2014.

3. **Orientaziun supra la fusiun dals 6 cumüns a man da la cumünanza d'urna**

Il capo dà üna cuort'indroducziun, manzunond cha'ls 17 october 2013 haja fingià gnü lö üna radunanza d'orientaziun. Ultra da quai as haja adüna darcheu pudü consultar via internet il rappport ed ultimamaing dafatt'eir la missiva. Uschè as tgnaran ils respunsabels per quai plü cuort cun lur preschantaziun.

Ils commembers da nos cumün illa gruppa pel proget da fusiun, Albert Mayer, capo cumünal, Andri Poo, vicecapo cumünal e Mario Riatsch, silvicultur sco eir Marcel Franziscus, accumpognader dal proget, preschaintan la fatschenda in möd survisibel e bain inclegiantaivel. La radunanza survain ün'ulteriura ed ultima jada, in sen d'üna repetiziun, üna vast'orientaziun supra l'andamaint dal proget e pustüt e sur dal contrat da fusiun, il qual vain repassà punct per punct e d'eira gnü fat bun dal cussagl cumünal. Il rappport da fusiun cun bundant 100 paginas sco eir la missiva han pudü gnir consultats d'ürant l'ultim temp sülla pagina d'internet, uschè cha la radunanza nun ha neir na plü fat üna blerüra da dumondas.

A tuottas dumondas pon ils manzunats survart sco eir Tino Zanetti e Marcel Franziscus dar las infuormaziuns necessarias in möd cumpetent. Da manzunar ais il sequaint:

Perche fusiunar?

- Pretaisas da la Confederaziun, Chantun, cumüns creschan!
- Chantun adössa a cumüns adüna cun daplüssas incumbenzas
- Pretaisa cha cumüns ston dvantar plü professionals ed efficiants
- Chattar personas qualificadas pels gremis politics
- Rinforzar la posiziun dal cumün invers il chantun
- Rinforzir la regiun
- Spordscher plazzas da lavur attractivas, pussibiltar al persunal d'as sviluppar
- Avair la pussibilità da mantgnair plazzas da lavur / fluctuaziuns natüralas
- Amegldrar la situaziun finanziaria regionala e cumünala
- Scumpartir cuosts da center – mantgnair sportas turisticas – avair pled in chapitel

Schanzas/avantags tenor suprastanza cumünala da Sent:

Situaziun finanziaria ed economica (pè d'impostas plü bass)

Professiunalità

Avegnir d'infrastructuras regionalas

Simplificaziuns e latras eir plü economicamaing (operativa e legislativa)

Daplü innovaziun

Privels/dischavantags tenor suprastanza cumünala da Sent:

Perdita d'autonomia

Damain servezzan public (uraris da fanestrigl / viadis)

L'interess public da la populaziun chala

- Il cumün nouv dombress 4'715 abitants e vess üna surfatscha da 438,7 km², dimena our dal punct da vista da la surfatscha füss quai il plü grond cumün in Svizra.
- Ils contrats da lavur existents da tuot il persunal gnissan surtuts.

- L'administraziun cumünala gniss centralisada a Scuol. L'administraziun dal servezzan forestal gniss a star a Sent illa chasa cumünala Misoch ed il lavuratori gniss mantgnü inavant.
- La scoula rest'inavant a Sent fintant chal nomer dals scolars permetta quai.
- Il quorum ais gnü fixà sün 4 cumüns, dimena Scuol ed amo trais.

Ils rapreschantants dals cumüns da vaschins, sun da l'avis da fuormar ün nouv cumün da vaschins. Quai vess l'avantag eir per quels cumüns, ingio cha'ls cumüns da vaschins nu sun organisats in detagl. Decisiuns impegnativas da lunga dürada vegnan surtuttas (p.ex. drets da fabrica, drets d'adöver per chamonnas, scumonds da trattativas cul parc naziunal svizzer...)

L'agricultura suottastess a l'uffizi da fabrica. Mincha cumün resp. davo fracziun mettess ün intermediatur. Ün da quels 6 rapreschantess lura l'agricultura, alps e pas-chs vers inoura.

Discussiun

Ün votant dumonda, scha güst la dumonda da credit survart pella sanaziun da la chasa da scoula saja gnüda dovrada per far squitsch a la decisiun da la fusiun, quai chi po gnir respus cun ün cler na.

Ün votant dumond'a regard la nouv'egualisaziun da finanzas, dimena cha la schanza, cha'l referendum vain refüsà dal pövel saja magari gronda. In quel cas as meglioress lura la somma annuala pel nouv cumün. Quai po gnir confermà.

D'ün votant vain manzunà, chi's vain a fin culs problems bler plü bain schi's ais fusiunà.

A regard l'agricultura voul ün votant savair, scha l'intermediatur invers inoura ais ün dals 6 intermediaturs da las fracziun o scha quai ais ün supraplü. Id ais cler, cha quel ais ün dals 6 existents.

Ün oter votant dumonda co ha'l cumün resp. davo la fracziun s'organisescha. Quella dumonda po pür gnir sclerida davo cha la fusiun ais in vigur.

Ün votant dumonda, scha'ls rapreschantants da las fracziuns gnian tschernüts da tuot ils cumüns o be da la singula fracziun. Quels vegnan tschernüts da tuot ils 6 cumüns tangats.

Ün oter votant voul savair, scha'ls manaders tecnics sun davo tuots giò Scuol, quai chi'd ais il cas, però in möd individual saran quels lura eir ingaschats in lur fracziuns.

Üna votanta manzuna, ch'i'l rapport da fusiun nu saja manzunada l'investiziun previsa per nossa chasa da scoula e voul savair, scha quai saja gnü orientà als oters cumüns pervi da la fusiun. I tilla po gnir muossà via sül fat, ch'i'l rapport da fusiun figüra quel proget cun üna somma da fr. 2,3 miu.

Ün votant manzuna, cha'l cumün fusiunà ais lura ün cumün vaira grond. El voul savair scha quel fat saja gnü discutà i'l ravuogl da la PEB resp. scha quai nu chaschuna là davo problems. Discutà nun ais quai gnü, i'd ais però cler ch'ün cumün grond ha illa PEB eir daplü forza.

Resümond manzun'il capo il seguaint:

Cun ün schi a la fusiun –

- vess Sent davo ün pè d'impostas da 100%, dimena 5% damain
- as sbassess l'imposta fundiaria per 0,2‰
- survgniss il cumün nouv üna contribuziun da fr. 10 miu.
- survgniss Sent fr. 750'000.00 vi dals cuosts da la miglioraziun
- s'augmantessan las entradas annualas in congual culs 6 cumüns singuls per fr. 850'000.00 l'on, quai in basa da l'egualisaziun da finanzas actuala. In basa da la nouv'egualisaziun da finanzas importess quella sommma dafatta fr. 1,3 miu. l'on
- as vess la pussibilità da pudair far part e güdar a fuormar in möd direct il nouv cumün

Cun ün na a la fusiun

- restarà Sent ün cumün debel in bliers regards tanter 2 cumüns fusiunats e fermes
- stu vess fingià in avrigl 2014 gnir augmantà il pè d'impostas sün almain 120%, probabelmaing eir amo plü ot
- i regn'il ris-ch, cha'l cumün vain sforzà in alchüns ons davart dal Chantun da s'unir cun ün dals cumüns fusiunats, là lura sainz'avair pled in chapitel

Il cussagl cumünal propuona unanimamaing da metter als 30 da marz 2014 ün schi ill'urna.

4. Varia

Suot Varia s'exprima, Andri Linsel sco persuna privata, a regard il fögl sülla pagina d'internet chi'd es cumparü hoz davart da la gruppa cunter la fusiun «Sent forever». Quel muossa sü il svilup da finanzas negativ da cumüns fusiunats. Per ex. vain manzunà cha la Val Müstair demuoss'ün augmaint dals cuosts da persunal, chosas e fits da var fr. 1,7 miu. sün ca. fr. 5 miu. I nun ais però gnü resguardà là il fat, cha'ls cuosts dal persunal dal consorzi da scoula figüran nouv eir i'l rendaqint dal cumün fusiunà. In vist'a las discussiuns chi seguan amo appell'el als tangats a la lojalità da retscherchar meglder las cifras e da publichar quellas in möd güst e cumplet per evitar chi detta pro la populaziun ün fos purtret chi nu correspuond'a la realtä.

Il capo concluda la radunanza ingrazchond als giasts, Marcel Franciscus e Tino Zanetti per lur cumparsa ed a la radunanza pella viva e constructiva discussiun. El giavüscha ün bun'arriv a chasa.

L'actuar:
Marco Fallet

Il Capo:
Albert Mayer